

La dreptul vorbind presa studentească, așa cum se prezintă în momentul de față, nu atrage și nu se impune suficient publicului cetitor. Faptul nu trebuie căutat decât în imediată apropiere. Deși ziarul studențesc și infățișează publicului chestiuni serioase și interesante, unghiul sub care sunt analizate și mai ales forma exterioară nu captivează. Lipsește sobrietatea în stil. Și acest lucru trebuie interpretat numai așa, că impulsul lăneresc, avântul și sentimentele de repulsiune față de unele stări care învolburează în ceață însuși viitorul acestei generații lipsită de copilărie, năvălesc în conștiința colaboratorilor în momentul când aceștia își concep materialul sortit publicității și covârșesc grija ce trebuie rezervată formei de expunere. Numai acesta poate fi motivul căruia i se datorește avalanșa de cuvinte adesea prea tari și uneori lipsite de eleganță. Se infierează sentimentele spre comunism? Izbucnește indignarea legitimă față de pozițiile tot mai îndrăznețe ce ocupă „internaționalismul ocult”? Se apără tradiția și credința noastră? Foarte frumos și demn din partea generației în care românismul își plasează nădejile de viitor. Dar toate aceste chestiuni reclamă în tratare o formă serioasă, ținută din cuvinte ce s'au strecurat prin săta unei cenzuri aspre. O astfel de formă impune. „Pune, Doamne, pază gurii mele” — se zice undeva. Dreaptă rugămintă pentru oricine vrea să expună cu demnitate o chestiune oarecare.

Presa studentească poate aștepta rezultate pozitive numai din momentul în care susținătorii ei vor izbuti să pună zăgaz și să fixeze impulsurilor tumultuoase o formă de exemplară demnitate și seriozitate.

D. CĂLUGĂR.

SSZ

R.T. 1932

MIȘCAREA LITERARĂ.

THEOLOGIE DES CHRISTLICHEN OSTENS. Heft 1: Dr. P. Hieronymus Engberding O. S. B., DAS EUHARISTISCHE HOCHGEBET DER BASILEIÖSLITURGIE, Verlag Aschendorff, Münster in Westf. 1931, pg. LXXXIX+90.

Heft II: Dr. P. Philippus Oppenheim O. S. B., SYMBOLIK UND RELIGIÖSE VERTUNG DES MÖNCHSKLEIDES IM CHRISTLICHEN ALTERTUM, ibidem, 1932, pg. XXIV+190.

O nouă serie de publicații privitoare la creștinismul răsăritean e întreprinsă la ordinul lui Pius XI, de astădată de abazia benedictină Sf. Iosif Coesfeld. Cu siguranță că greșeste papa actual ca și toți zeloșii teologi catolici când își închipue că printr'o mai bună cunoaștere a istoriei creștinismului răsăritean, ar netezi Bisericii răsăritene drumul spre unirea cu Vaticanul. Veacurile străvechi ale creștinismului, când vor fi privite cu toată obiectivitatea, nu numai că nu se vor arăta ca pledând pentru formele creștinismului apusean, ci dimpotrivă vor arăta că tot ce deosebește apusul de răsărit e inovație.

Dar abstrăgând de tendința mai depărtată a acestor studii, ele sunt totuși de multe ori prețioase, fie pentru materialul pe care-l adună și care își va putea găsi și interpretarea justă, când cea cu care e prezentat e tendențioasă, fie pentru că se tratează uneori și chestiuni de acelea în cari nu poate fi vorba de polemică confesională.

Prima studiu din scria noastră se ocupă cu marea rugăciune euharistică din Liturghia Sf. Vasile. O veche tradiție, înăutrită într'o scriere ce se pretinde a lui Proclu, patriarhul Constantinopolului dela jumătatea veacului V (Migne Ph. 65, 849—852), afirmă că sf. Vasile ar fi format Liturghia ce-i poartă numele prescurtând Liturghia mai veche. De vre-o 3 decenii de când nu începuse studiile de istorie liturgică, întrebarea dacă Liturghia ce se pretinde a sf. Vasile s'a produs printr'o prescurtare sau amplificare a vre-unei Liturghii mai vechi, a primit răspunsuri de amândouă felurile. Problema e importantă pentru că odată stabilit sensul desvoltării la Liturghia aceasta, se poate afirma cu oarecare siguranță că el este comun și celorlalte Liturghii.

Autorul nostru crede că a putut ajunge la rezultatul sigur că Liturghia sf. Vasile, indiferent dacă sf. Vasile a lucrat ceva la ea sau ba, a fost confecționată printr-o dezvoltare a unei Liturghii mai scurte. La rezultatul acesta a ajuns așa că a răstrâns mai întâi toată cercetarea la textul marelui rugăciunii euharistice, pe care-l cercetează comparativ în cele 4 prelucrări pe cari le are această Liturghie: prelucrarea bizantină, siriacă, armeană și egipteană. Munca e destul de complicată având în vedere că fiecare prelucrare există în diferite limbi (d. ex. cea bizantină în limba greacă, în cele slave, siriacă, română, arabă, georgică, armeană) și în fiecare limbă o sumedenie de codici manuscrisi și de ediții tipărite. Autorul a tratat însă din mulțimea de codici numai pe cei mai importanți din fiecare prelucrare și limbă. În baza acestei cercetări comparative a celor 4 recenzii, cari toate și-au avut correspondentul în limba greacă, autorul stabilește din motive interne și externe că cea mai veche formă a Liturghiei sf. Vasile se păstrează în recenziunea egipteană care e și cea mai scurtă. Ea e mai veche decât timpul în care a trăit sf. Vasile.

Un studiu interesant este și cel de-al doilea. Și important mai ales pentru că transcrie aproape tot ce se spune în izvoarele vechi despre vestmântul monahal. Literatura auxiliară mai nouă, pe care o citează, este iarăși extraordinar de bogată. Simbolica fiecărui vestmânt monahal în parte și a culorii lui, precum și credințele despre puterile vindecătoare, sfințitoare, sau de altă natură, ce sunt legate de el, sunt înregistrate pe rând cu o bogată documentare.

Este o carte care te introduce cum nu se poate mai bine în spiritul vieții creștine de odinioară.

Dr. D. STĂNILOAE.

Preotul Dr. Nicolae Terchiță: TĂLCUIREA SFINTELOR TĂINE. Sibiu, 1932. Pagini 110 (format mic). Lei 15.

Părintele profesor Dr. N. Terchiță n'a întârziat a scoate o a doua cărtică, deosebit de potrivită pentru opera de educație sufletească a tineretului școlaresc. Ea este folosită de oricărui creștin și este scrisă într-o limbă ușor de înțeles.

Dupăce prin broșura "Tălcuirea Sf. Liturghii" i-a învățat cum să se roage, acum îi învață cum să creadă. Căcece stăru-nește admirație în sufletul cititorului, este simbolismul actelor împreunate cu săvârșirea Sfințelor Tăine. Il umple de umilință față de Cel Atotputernic, care "s'a îngrijit ca și atunci, când nu va mai fi cu trupul între oameni, să se poată revărsa peste aceștia Harul cel stânt și binefacerile Sale" prin Sfințele Tăine, în mod văzut. Il face să alerge în brațele slinței Biserici, care este grănarul atâtor învățători minunate și desrobitoare de suflet,

Aduce mult folos această carte în pastorație. Și este cu atât mai prețioasă cu cât va fi o unealtă în plus în mâna proclătorilor și a cateheților, în lupta de refacere sufletească a tineretului și a poporului dela sate.

Pr. Vl. Burjacobscii: BISERICA ȘI TINERETUL. Chișinău 1931. Pag. 21.

E o broșurică plină de interes și de actualitate. Astăzi când vorbește sau scrie cineva despre Biserică și tineret, înseamnă că vrea să uităscă la timp, pentru ca fructele generației viitoare să fie mai dulci decât ale celei de acum. În sufletul mlađitelor tinere Biserica se năzuiește a inocula serul învățăturilor Sale dumnezeiești, pentru că prin copii și tineret începe izbăvirca omnirii.

Cărticica despre care vorbim este un fruct al acestor gânduri spuse în sala eparhială din Chișinău. Părintele Burjacobscii — bun cunoșcător al celor tineri — îi învață ce trebuie să facă și ce să nu facă. Dacă ținem seamă și de provincia unde este scrisă, broșura constituie un luptător de avântpost.

Trei îndrumători îi stau la dispoziția copilului: Familia, Biserica și Școala. Toate îi dau ajutor creșterii sale. Dintre ele însă, Biserica este mama care-i clădește viitorul și mântuirca. Școala dă puteri intelectului adolescent pentru a putea să aplice fundeze poruncile Bisericii, cari sunt adevărate răuri de apă vie pentru sufletul oricui. Podobuza sufletului tinerec începută în școală, se desăvârșește în Biserica lui Hristos.

Sunt însă și băntuiele cari tind să abată sufletul pueril din drumul cel bun.

Convenirile de tot soiul între tineri. Adevărat, ele pot fi și folosite. De obicei însă aceste nu poartă pecetea gândurilor bune. În felul acesta de multe ori în loc să conducă spre ceace este bine și frumos, ele arborează steagul pătat al faptelor pe cari nu le iubesc nici Dumnezeu, nici oameni.

Dar să nu fie!

Acest paralelism de idei între bine și rău face ca broșura să fie citită cu mult profit. Dă un material prețios pentru cei dorinți de lumină și de un viitor mai bun.

N. H.